

Dvorana - 6 portretov grofov ^{Gaissmeh}~~Gaissmek~~ na sliki Vincenca gorfa ^{Gaissmeh}~~Gaissmek~~ pod njegovim sedežem podpis: Joh. Vinc. Lederwasch pinxit.

Ob napisu ^{in mrm in črtilu} letnica 1812.

Drugi nesignirani z letnico okr. 1760.

V kapeli na svođu ornametirana slika, v oblikih dveh nanizanih kupol, od istega mojstra, ki je slikal v Zagorju pri Pilsštajnu in Olimlju. Slika Marije v nebo vzete in trezmadežno spočetje, kombinirano s schutzmantlom človeštvo zastopano pod plaščem, Adam in Eva. Zgoraj bog pče in sv. Duh od katerega plava na žarkih k Mariji mali Jezus.

Stele, XXXVIII; 9.7.1926, str. 37 - 37.

Sijajna/zunnja kompozicija mas s poudarjenim srednjim sizalitom s stopnjiščem in dvorano. Ob glavnem portalu s kamnitimi vrati v stopnišču in odličnejših sobah rokoko štukatura. Tepe rokoko in klasicistične peči. Sobe v drugem nadstr. v traktu ob glavni fasadi imajo na stropih štukature, ste ne pa vse pokrite s slikami na platno v krasnih lesenih okvirih. Predstavljajo fantastične pokrajinske scene. Vse je pokrito s platnom, celo deli sten ob oknih. Ena soba na levem oglu od stopnjišča ima stene pokrite z imitacijami gobelinov, kot Habah s kitajskimi scenami. Od druge ~~xxx~~eroke kot ostale slike. V dve omari te sobe so vdelane slike, kuhinjske vsebine pod steklom.

Glavna dvorana ima stene pokrite s štukmarmorjem, v ozkih stenah so vdeline po 3 slike rodbine Gaissruck.

Novo Celje je ena najodličnejših naših palač iz sr. 18. stol.

Stele, XXXVIII, 8.7.1927, str. 38' - 39.

Slike(freske) na gradu delo istega slikarja, kakor v Petrovčah, Olimlju, Zagorju pri Pilštanju in Trški gori pri Arapini. Glej pod Trška gora list 1, 2.

Stele, LXXIX, 27.9.1933, str. 40-43.

Kapela: dvoje arhit. polj deljenih z dvojnimi štukiranimi pilastri in dvojnimi loki v dva plitva križna oboka(potlačena), poslikana kot kupoli. Igriva navidezna arhit. putti, volute, robnat zidec. V zadnji kupoli brezmadež. spočetje, ikonografsko zelo zanimivo. "goraj Bog oče s sv. Duhom na prsih, od njega se zlivajo žarki na glavo Marije, v njih pa plava malo dete Jezus, Marija drži v desni lilijo, levo polaga na prsi, stoji na zemelji. obli in pritiska z desno glavo kače, ki ovija na levi in desni klečeča Adama in Ežo, katera pokriva s plavim plaščem. Križanje ikonograf. teme brezmadež. spočetja Brezmadežne in zaščitnega plašča.

V prednji kupoli nosijo, angeli na oblaku Marijo k nebu. Slikarija je delo istega mojstra kot prezbitarij v Petrovčah. Barvno je zelo pestra in raznotera. Ljubi močne poudarke, kakor obakrat plavi Marijin plašč, pri tem pa je v posameznostih zelo nežna. Značilna zelena senca.

Vel.oltar, ki je oropan kipov je iz štuka. Stukatura po robovih(prav tako

na stenski arhitekturi) poškodovana. Ohranjeno zlato in štuk očistiti, manjkajoče dopolniti in na novo pozlatiti. Važno je, da se ohranita krasna rokoko svečnika na oltarju. Eden malo poškodovan. Po potrebi naj se drugi izrezljajo po njih vzorcu.

Na desni steni v bogatih štukaturnih okvirih dve napisni tabli, dobro ohranjeni, "adaaj dvojna zelo dobro rezljana klop iz sr.18.stol."ipe narediti v primerni velikosti s primerno konturo, po fotografiji prejšnjih. Pristno zlatenje

Dvorana ima pokvarjen plafond. Da naj se mu barva sedanjega svetlega ozadja sten. "rasna vrata. "a desni in levi po, en kamin. Nad vratmi in kamini po en portret grofov Geisruckov. zelo dobri okviri. Tudi kvaliteta dela izredna.

Štukatura prav dobro ohranjena, treba samo očistiti. "lato povsod osnažiti. Lep marmornat tlak, 6 lepih vrat v trdem naravnem lesu z zlatimi okviri okrašenimi.

Po sobah dobre rokoko štukature po ströpih.

Stele , LXXXIII, 2.4.1932, str.1-3.

Dvorana, marmor štuk, marmornat tlak, robovi pozlačeni. Rokoko ornam. Bela rokoko ornamentika po sobah v 1.nadstr. in na stopnjišču. 2 steklena benečanska lestena. 6 slik baronov Geisruckov v les. okvirih. 5 od njih črne silhuete na arhit. in cvetnem bar čnem ozadju. Vsaka ima obširen napis. Joseph Anton Graf von Gaissruck Landrath Deysitzer und Zeugens Commissarius in Ertzhertzogthum Carnten

erzeigete mit Maria Anna gebornen Freyin von Schranzenegg gegenwärtige vier Herren Söhne Dann die mit dem Freyherrn Hanibal von Fromiller verhelichte Tochter Antoniam Verstarbe in 38 Jahr seines Alters den 22 Decemb. 1717.

2. Anton Graf von Gaissruck Ihro Kayser. auch Kayser. König. Apostol. Mayerstätten würck. Cammerer und geheimer Rath auch Gewester Hof. Cammer Rath in Wienn In lezt Bayer. Krieg Cammeral-Director in Munchen, Dann Kayser. König. Commissarius bei Einrichtung deren Mitleidigen Stadt und Märkten in unter Oesterreich wie auch Praeses Revisorii in Causis Summi Principis et commissorum in Herzogthum Steyer welcher nach ableiben seiner ersten Frauen Aloysia gebornen Grafen von Lewenburg sich mit der Fraulein Friederica gebornen Freyin von Cron. das zweytemahl verhelichet. Dieses Fidei Commiss. errichtet und ohne Succession in 49 Jahr seines Alters gestorben den 20. Feb. 1761.

3. Joseph Gottfried Graf v n Gaissruck Ihro Kay. auch Kay. König. Apost. Mayenstätten würcklicher Cammerer und Landes Verweser in Eretz Herzogthum Karnten starbe ledigen Standes seines Alters in 44 Jahr, 1. Novembris 1751.

4. Sebastian Graf von Gaissruck Kayser. König. und Landesfürstlicher Landrechts Rath Ertzherzogthum Karnten und nach ganzlichehr Exaspirirung dermatlichen Possessoris männlichen Deszendenz dieses Fidei Comis samt seinen gleichfallig männlichen Stammen Anwarten Erzeigte mit seiner Frauen gemahlin Maria Anna Einer gebornen von und zu Aichsburg Antoniam und Cayetanam welcher sich in 48

seines Alters befindet Anno 1764. Na listu ob knjigan Jagdordnung.

Št.2. ima na mizi list z na is m: Testament und Fideicommiss Institution deto 25 Januarii 1761.

5. Johann Carl Graf v n Gaissruck Dhro Kayser. und Kay. Konig. Apoll Maytten wurck Cammerer und geheimer Rath wegen viel empfangenen Blessuren quittirter Cuirassier Rittmeister hiermach gewester Land Standischer Praeses in Erzherzogthum Aarntzen Instituirter universal Erb seines Herrn Bruders Antonij Erzeigte mit seiner Frauen Gemahlin Francisca gebohr. Freyin von Mauber Vincentinium, Fridericam Josepham und Mariam Annam iratte das Fidei Commiss an der 5ten Augusti 1761 welches derselbe auch in dem 50. Jahr seines alters annoch wurcklicher besizet Anno 1764.

6. Vincentius Comes a Gaissruck.....nečitlj. 1812 Joh.....Nederwasch pinxit.

V kapeli, štuk pilstri z zlat ornamentiko sr. 18. stol. Štuk oltar sedaj brez kipov, zlata ornamentika, 2 lepa rokoko svečnika. Dva plitva kupolasta svoda s freskami, predstavljajoča vnebohod Marije, Marijo s plaščem kot pribežališče itd. Pod plaščem Adam in Eva. Zgoraj Bog oče od katerega k Mariji v žarki plava sv. Duh, okrog putti in baročna arhitektura.

Na straneh dva napisa na črnih kamnitih tablah in okrog dva rokoko štuk okvira pozlačena.

1. Haec sacra aedes eidem suus debet natales// cui nova Cilleia// Antonio S.R.J. Comiti De Gaisruk// Et qui postremam magnis impensis erexit// *primam non minus*

ribus ad eximiam hanc speciem extulit// quod nollet magnifucientiore esse domum hominum quam Dei// + Vt illustrior esset eius origo// eodem pere tempore est condita// quo Aquileia in Goritiam migravit patrarcha in archiepiscopum vix poterat celebriorem habere epocham// sic sacram suam institutionem ab exteris terris// non petiit extra austriacum imperium//+ Publicam esse voluit eius conditor⁽²⁾// ut omnium servis et commodis//et quotquot ad novae Cilleiae ^{Domini} veniunt//locum haberent//in quo coeli Domino divinam hostiam ⁱⁿ numolent et offerant//nempe non sibi magis suisque posteris aedificavit quam Deo//+

Solemni vitu divino cultui dicata est//An.Sal.MDCCLVIII VIII.idus sexti le s// Carolo Michaelae Dei et Apostolicae sedis gratia//primo archi=episcopo Goritiae S.S.R.I.Comitibus ab Attems//Sacr.Caes."eg.Maieft.ab intimis consiliis//quem ipsa sibi virtus si loqui posset//pastorem deligeret//+Deiparae ad Nives gerit. titulum//vt vel ipse titulus candidam nivique similiam//puritatem testetur// illibati Mariae Conceptus//Qui in Sacrae huius aedis ara colitur//haec ara hic titulus docet//Qua ^{puritate} Mariae clienter ad Deum accedere oporteat.

2.Extinctis An.Sal.MCCCCLVI cum ^{Adalrico} Cilleiae comitibus// tota pene ^{illorum} memoria//intra gentilitii castrum//ubi Cilleiae ex ingo imminentis ruinas Stetit cum iisdem temporis vitio peritura//+Id ne accideret//e veteris eius castrum ru= deribus magno sumptu huc deportatis//novam sibi suisque cilleiam An.MDCCLVI// excitari curavit//Antonius S.R.I.// Comes De Gaisruk//Franciscol.Rom.Imperatori et//Mariae Theresiae//Rom.Imperatrici Hung "eginae,aretiduci Austr.Cilleiae

Comiti//a culiculis et intimis consiliis//+

Sic.Antiqua cillënsium comitum// Gaisrukiis per Iovores Lindekias affiniām
sedes//trium seculorum oblivioni erepta est// et// quantum in humani licet//
Redol: Ta immortalis//+Rursus illa veteres d minos suo *sine* continet//in// prae=
sentibus quodammodo superstites³³ et illis quidem suam debet originem//his pe=
rennitatem//+Quisquis haec legis//tanto hoc aedificium praefer vetri//quanto
huius novi elegantior est facies//prae vagosa illa veteris//et//quanto aptiores
humanae societati//valles sunt montibus.

Stopnišče: 4 po dve vrsti od tal do vrha segajočih pravokotnih slopov, ki jih na
vrhu zaključujejo sedeči, leseni alegorični kipi dobre kvalitete. "seh kipov je
osem. Dvorana v sredi gres skozi dve nadstr. Štuk in slike Gaisruckov. Sobe na
levo in desno pokr vajo leseni okviri s slikami, tema enkrat trgovina, enkrat
voda, enkrat ogenj, enkrat kitajski motivi. Oboj zdrav. Pritlična veža obokana na
4 pravokotnih pilastrih. Kapela izropana kipov, ostal štuk sten, oltar in freske
na svodu. +sti mojster kot v prezbiteriju v Petrovčah.

Stele, C, 12.9.1930, str. 12-20.

NOVO CELJE- grad, kapela

8
(dvojnik)

Nasproti graščine stoji velik kamnit križ. Na štirioglatem podstavku napis in l. 1842.

Grad je štirioglato poslopje, ^{načrt} po vzoru gradu v Schönbrunn, postavil ga je grof Gaisruk med l. 1754-1760, blizu razpadlega gradu Brumberga. Pred grajskimi vrati stojita na kamnitih stebrih kipa Samsona in ~~He~~ ula mojstrski deli iz preteklega stol. Nad vrati je pozlačen grb Gaisruka v Kapela ima strop poslikan al fresco. Velika dvorana v 2 nadstr. ima slikan strop. Slike so n.pr.: M. Terezija, ki daje obdana od vil grofu Gaisruku njegove pravice. Na obeh straneh dvorane je še polno sob n.rp: kitajska, grofovska, pomorska. Zadnja se tako imenuje, ker so po stenah naslikane luke Jadr. morja. V 3 nadstr. je grajsko gledališče.

Stopnice imajo lepo iz železa spleteno ograjo in na koncu stopnic sta dve ležeči kamniti figuri (poganski vili). Tudi tista kipa sta delo mojstrskih rok.

Na vseh strani graščine so gosp. poslopja (str. 187-188)

Na velikem grajskem vrtu je vrtna hišica tzv. Apolonov tempelj. Stavba v novogrškem slogu na devetih kamnitih stebrih z okroglo streho in obokanim stropom. Na stropu ima naslikanega Apolona

Kakih 400 stopinj od graščine na poit proti žalcu stoji lesen križ

2

NOVO CBLJE- grad, kapela

Nasproti graščine stoji velik kamnit križ. Na štirioglatem podstavku napis in l. 1842.

Grad je štirioglate poslopje, ^{načrt} po vzoru gradu v Schönbrunnu, postavil ga je grof Gaisruk med l. 1754-1760, blizu razpadlega gradu Brumberga. Pred grajskimi vrati stojita na kamnitih stebrih kipa Samsona in Herkula, mojstrski deli iz preteklega stol. Nad vrati je pozlačen grb Gaisruka. Kapela ima strop poslikan al fresco. Velika dvorana v 2 nadstr. ima slikan strop. Slike so n.pr.: M. Terezija, ki daje obdano od vil grofu Gaisruku njegove pravice. Na obeh straneh dvorane je še polno sob n.pr.: kitajska, grofovska, pomorska. Zadnja se tako imenuje, ker so po stenah naslikane luke Jadr. morja. V 3 nadstr. je grajsko gledališče.

Stopnice imajo lepo iz železa spleteno ograjo in na koncu stopnic sta dve ležeči kamniti figuri (poganski vili). Tudi tista kipa sta delo mojstrskih rok.

Na vseh strani graščine so gosp. poslopja (str. 187-188)

Na velikem grajskem vrtu je vrtna hišica tzv. Apolonov tempelj. Stavba v novogrškem slogu na devetih kamnitih stebrih z okroglo streho in obokanim stropom. Na stropu ima naslikanega Apolona.

Kakih 400 stopinj od graščine na poit proti Zalcu stoji lesen križ

9

NOVO CELJE - grad

Križ je popreje stal tam kjer, sedaj stoji kamnit križ(pred gradom)

Ko Gaiserukih so bili lastniki graščine Tschul pl.Ruhethal, potem Hausman,
grof Leopold Salm Reifferscheid -Krautheim(str.195-196)

Slov.gospodar, 1.1875, str.187,195.

6 slik, platno, olje, na stenah v dvorani, okoli 1760-70. Zalomljene gube kot
pri Bergantu, povsod napisi, vaze, oblaki; temno ubrani toni.

Cevc XXII, 28.III.1954, str. 3